

MAKTABGACHA TA'LIMDA MUASSALARIDA RUS TILI FANINING O'QITILISHIDAGI AYRIM MUAMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI

Maxammatqulova Nodiraxon Dilshodjon qizi

Qo'qon DPI talabasi

Annotatsiya. Shiddat bilan o'zgaryotgan dunyo hozirda o'z ona tilidan tashqari yana bir necha tillarni bilishni taqazo qilmoqda. Hozirgi maqola maktabgacha ta'lim tizimida yangicha yondashuv asosida noan'anaviy darslarni tashkil etish, xususan rus tilini bolalikni ilk yoshlaridan o'qitishni muhmligi va dars jarayonlarini turli o'yinlar orqali til ko'nikmalarini oson o'zlashtirish hamda yanada samarali usullar yuzasidan fikirlar yoritilgan.

Аннотация. Ибо мир, который сильно меняется, теперь выкивается из использования гораздо большего количества языков, в дополнение к своему родному языку. В настоящей статье обозначена необходимость организации традиционных курсов, основанных на новом подходе к дошкольному образованию, необходимость преподавания русскому языку с первых лет, развития языковых навыков посредством различных игр, а также более эффективных методов.

Annotation. For the world that is changing greatly is now forging the use of many more languages, in addition to its native tongue. The present article outlines the need to organize traditional courses based on a new approach to preschool education, the need to teach Russian from the first young people, and the development of language skills through various games, as well as more effective methods.

Kalit so'zlar: xorijiy til, erta yoshda til o'rganish, bolalar, interfaol o'yinlar, faol ta'lim turlari, ko'z-qo'l mofiqlashuvi, rivojlanish, faolik.

Ключевые слова: иностранный язык, обучение языку в раннем возрасте, дети, интерактивные игры, виды активного обучения, зрительно-моторная координация, развитие, деятельность.

Key words: foreign language, language learning at an early age, children, interactive games, types of active education, hand-eye coordination, development, activity.

KIRISH. Maktabgacha ta'lim bolalarni kashf qilish davri hisoblanadi. Bu davrda bolalarni faol, ijotkor hamda ma'naviy yetuk inson qilib yetishtirishning ilk devonchasi desak adashmagan bo'lamiz. Shu sababdan xorijiy tilni o'rgatish ayni shu davrdan boshlanishi maqsadga muvofiq deb topilgan. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 30-sentabrdagi "Maktabgacha ta'lim tizimi boshqaruvni tubdan takomillashtirish chora tadbirlari to'g'risida" gi farmoni hamda "O'zbekiston

Respublikasi maktabgacha ta'lim vazirligi faoliyatni tashkil etish to'g'risida"gi qarori respublikamizda maktabgacha ta'lim tashkilotlariga (MTT) qaratilgan katta e'tiborlardan biri bo'ldi. Hozirda barcha xususiy hamda davlat MTT larida xorijiy til o'rgatilmoqda. Bu esa bolalarni ta'limning keyingi bosqichlarida qiynalmasdan davom etirishga imkoniyat yaratib beradi.

ASOSIY QISM. Kelajakda sifatli kadrlarni yetishtirib chiqish maqsadida, farzandlarimizga ayni bugundan chet tili yani rus tilini o'rgatish juda ham muhim. Ayni damda dunyo adabiyotlarining kata qizmi rus tilida muloqot qilishini hisobga olsak rus tili hozirgi hayotda nechog'lik zarur ekanligini tushunib yetamiz. Dunyo olimlarini takidlashicha chet tilini o'rganish o'n (10) yoshgacha bo'lgan bolalarda oson kechishi haqida yakdil fikriga kelishgan. Bu davrda bola tilni tushunib emas balki mexanik tarzda o'rganadi, shuning uchun xorijiy tilni qo'llash va talafuz qilish oson kichadi. Bundan tashqari bog'cha yoshidagi (3) uch yoshgacha bo'lgan bolalarda miyaning qabul qilish hajmi katalarga nisbatan 2 baravar tezroq amalga oshirilishi isbotlangan. Bazi bir olimlar yana shuni ham maslaxat qilishadiki, bolaga tug'ilganidanoq (2) ikkinchi tilni o'rgatish lozim, shunda bola qo'shimcha tilni qiyinchliklarsiz tez va oson o'rganadi. Hozirda ko'plab maktab va maktabgacha ta'lim muassasalarimiz asosiy o'quv darsliklarni chet el o'quv qo'llanmalaridan foydalanilgan holda o'tishadi.

Sobiq ta'lim vaziri Sh.Shermatovning takidlashicha darsliklar ayni biz uchun qiyinlik qiladi. Sababi chet el qo'llanmalari ayni o'z bolalari uchun yani rus tilidagi darsliklar rus bolalari uchun yaratilgan va bu bizni farzandlarimiz uchun bir muncha til o'rganishdagi qiyinchliklarni tug'diradi. Shu boyis 2022-yilda Xalq ta'lim vazirligi, Maktabgacha ta'lim vazirligi hamda Angliyaning Cambrige university bilan hamkorlikda O'zbekistondagi maktabgacha ta'limda tarbiyalanuvchi hamda maktabning boshlang'ich sinfdagi o'quvchi bolalar uchun o'zbek milliy ertak hikoyalariga asoslangan yangi turdagi kitoblarni nashr qilish kelishib olingan. Ko'plab pedagog va tarbiyachilarning fikriga ko'ra yosh bolalarda ayni ertak, hikoya hamda o'yinlar orqali yangi tilni o'rganish oson kichadi. Yani bola kun davomida qaysi tilni ko'proq eshitsu va atrofida gilar ayni foydalangan tilni ayni harakatlar orqali tez anglaydi va o'rganadi. Shu boisdan O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha ta'lim vazirligining 2025-yilgacha strategiyasida, bog'chalarda rus tilini mukammal hamda oson o'rgatish maqsadida, yangicha qulay milliylikimizga mos ham interfaol o'yin turlarni ishga tushurish hamda bog'chalarda rus tili o'qituvchilarni oshirish ustvor vazifa qilib qo'yilgan. Albata bolalar tabiatga juda ham qiziquvcha bo'lishadi va atrof muhitni barcha xis tuyg'ularni ishga solidi.

XULOSA. O'yin bolalalarning eng asosiy hamda sevimli mashg'uloti bo'lganligi bois, bolalalar atrof olam va undagi barcha zaruriy bilim va ko'nikmalar o'yin vositasida tanishtirib borilsa, ko'nikmalarni o'zlashtirish samaradorligi bir necha borabor oshadi. Yana shuni ham takidlab o'tish joizki hozirgi bog'cha va maktab yoshidagi bolalar

ko'proq animatsion filmlarga qiziqish bildirmoqda. Shu boisdan maktabgacha ta'lim vazirligi hamda O'zbekiston milliy teleradio kompaniyasi bilan hamkorlikda ko'plab mintalitetimizga to'g'ri keluvchi rus tilidagi animatsion filmlar ishlanmoqda. Chunonchi XXI asr kamyuter texnologiyalar asri bu davrda bolalarimizga nafaqat animatsion filmlar balkim kamyuter texnologiyalardan foydalangan holda rus tili darslarini o'rish ham farzdur, ham qarzdur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Voxidov M. Bolalar psixologiyasi .-O'qtuvchi , 1981 – 366 b
2. Daminova M. Adambekova T. O'yin mashg'ulotlari. –T.;O'qtuvchi , 1993- 96 b.
3. Palmer H. Scientific study and teaching of languages.-London, 1922. 243b
4. David A. j, Eggen , P Kauchak . Methods for Teaching ; Promoting student learning {M} 2002.
5. Liu wang. Ertong xinglixue kaocha {J}. 2017-18
6. Feng Wang , Applying Technology to Inquiry-Based Learning in Early Childhood Education {J}. Early Childhood Educ.